

Handläggare
Jessica Oldin Lazaroff
Telefon: 08-50809167**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2025-12-11

Revisionsrapport nr 3/2025 - Kränkande behandling och diskriminering i förskolan

Yttrande till stadsrevisionen i ärende RVK 2025/93

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som svar på rapporten.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått *Revisionsrapport nr 3/2025 - Kränkande behandling och diskriminering i förskolan* från stadsrevisionen för yttrande senast 31 december 2025.

Stadsrevisionen har granskat de kommunalt drivna förskolorna i stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Norra innerstaden samt Skarpnäck utifrån hur de förebygger och åtgärdar kränkande behandling och diskriminering i sitt arbete. Stadsrevisionens samlade bedömning är att stadsdelsnämnderna delvis arbetar förebyggande och åtgärdande för att motverka kränkande behandling och diskriminering i förskolan, men följer inte fullt ut skollagens och diskrimineringslagens krav. Bedömningen grundar sig på att den systematiska uppföljningen, i enlighet med lagstiftningens krav, måste stärkas.

Förvaltningen har tagit del av och besvarat revisionens framförda synpunkter och rekommendationer. Förvaltningen har redan vidtagit åtgärder, samt planerar för ytterligare åtgärder under 2026, avseende de synpunkter där förvaltningen ser att utvecklingsbehov föreligger.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har fått en revisionsrapport för yttrande till stadsrevisionen senast den 31 december 2025. Övriga mottagare är Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd och Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Ärendet

Kränkande behandling och diskriminering får inte förekomma i förskolan enligt skollagen och diskrimineringslagen.

Revisionskontoret har därför granskat hur de tre stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Norra innerstaden samt Skarpnäck säkerställer att det finns ett förebyggande och åtgärdande arbete mot kränkande behandling och diskriminering i enlighet med lagstiftningen. Granskningen omfattar förskolor i kommunal regi.

Revisionskontorets samlade bedömning är att stadsdelsnämnderna delvis arbetar förebyggande och åtgärdande för att motverka kränkande behandling och diskriminering i förskolan, men följer inte fullt ut skollagens och diskrimineringslagens krav. Bedömningen är att den systematiska uppföljningen, i enlighet med lagstiftningens krav, måste stärkas.

Granskningen visar att de granskade stadsdelsnämnderna i praktiken bedriver ett förebyggande och målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling och diskriminering. Det finns rutiner och arbetssätt för att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling och diskriminering. Förskolepersonalen genomgår även regelbundna kompetens- och informationsinsatser avseende det förebyggande arbetet kopplat till kränkande behandling. Revisionskontoret noterar dock att diskrimineringsgrunderna inte omfattas i samma utsträckning som kränkande behandling i dessa forum. Av den årliga förskoleundersökningen framgår att en majoritet av vårdnadshavarna upplever att förskolorna arbetar utifrån målområdet ”Normer och värden” och att flertalet upplever att deras barn är trygga i förskolan.

Revisionskontoret konstaterar i sin rapport att systematisk uppföljning av arbetet mot kränkande behandling och diskriminering i enlighet med lagens krav idag inte sker i tillräcklig utsträckning. Det innebär att det finns risk för att nämnden inte säkerställer att förskolorna arbetar förebyggande mot kränkande behandling och diskriminering.

I staden pågår ett arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan. Revisionskontoret anser det vara av vikt att uppföljning av arbetet med kränkande behandling, diskriminering samt målområdet ”Normer och värden” omfattas av detta utvecklingsarbete.

De granskade stadsdelsnämnderna upprättar årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i enlighet med skollagen. Revisionen anser att dessa behöver utvecklas för att säkerställa att

innehåll och omfattning möter lagstiftningen krav. Exempelvis är det vanligt förekommande att standardtexter används, vilket medför att den lokala förankringen saknas. En del planer omfattar även endast ett fåtal aktiviteter, vilket kan medföra att förskolan endast fokuserar på enskilda delar i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

I samband med revisionskontorets granskning av diariet förda utredningar framgår att samtal med det utsatta barnet endast genomförts i hälften av utredningarna. Det saknas dokumenterad motivering till varför detta inte gjorts. Enligt Skolinspektionen är det viktigt att utredaren beskriver och fångar upp upplevelserna från barnet som utsatts för kränkningen.

Omkring hälften av de granskade ärendena avser förskolepersonal som kränkt barn. I ärendena som berört stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör samt Skarpnäck framgår att Hr-avdelningen kontaktats i hälften av ärendena. I ärendena som avser Norra innerstadens stadsdelsnämnd framgår inte om Hr-avdelningen kontaktats när ärendet avser förskolepersonal som kränkt barn.

Beslut om utredning eller upprättande av den årliga planen rapporteras inte till nämnderna. Det är viktigt att anmälan sker till stadsdelsnämnden för att säkerställa att nämnden får full insyn och kontroll över verksamheten och att beslut fattas inom ramen för gällande regler.

Revisionskontoret rekommenderar stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Norra innerstaden, och Skarpnäck att:

- Säkerställa att delegationsordningen uppfyller kraven i skollagen för att tillse att delegationsbeslut om den årliga planen återrapporteras till nämnden.
- Säkerställa att delegationsbeslut avseende utredningar löpande anmäls till nämnden.
- Säkerställa att innehåll och omfattning i de årliga planerna möter både lagstiftningen krav och att verksamhetsnära åtgärder framgår. Den årliga planen bör även innehålla det förebyggande arbetet mot diskriminering.
- Säkerställa att det utsatta barnet vid behov hörs i samband med utredningen. Om det finns skäl till att inte höra barnet bör detta anges i utredningen.
- Stärka den systematiska uppföljningen av arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av utvecklingsenheten inom kvalitetsavdelningen i samråd med förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har tagit del av revisionsrapporten och de synpunkter och rekommendationer som framförts.

Beträffande antalet aktiviteter kopplat till de årliga planerna mot kränkande behandling och diskriminering, finns inga lagstadgade krav på antalet aktiviteter i förskolornas planer. Förvaltningen är av uppfattningen att det ibland är en fördel att begränsa antalet aktiviteter, för att arbetet ska få bäring och effekt i verksamheterna.

Beträffande att föra samtal med berörda barn vid utredning om kränkande behandling, vill förvaltningen framhålla att det i den rättsliga vägledning som finns inom området, framgår att barnets ålder och ärendets karaktär ska tas i beaktande. Förvaltningen delar uppfattningen att samtal med barn behöver ske i större utsträckning än det görs idag. I de fall samtal inte genomförs med barnet bör det alltid finnas en dokumenterad motivering till detta. Denna aspekt kommer att beaktas i samband med revideringen av de mallar som utgör underlag för anmälan, utredning och uppföljning av kränkande behandling som görs under 2026.

För att möta revisionskontorets rekommendationer att stadsdelsnämnderna ska säkerställa att den årliga planen årligen mot kränkande behandling och diskriminering alltid återrapporteras till nämnd, har förvaltningen från den 1 september 2025 gjort en ändring i delegationsordningen så att planerna framgent årligen rapporteras till nämnden.

Revisionskontoret uppmärksammar att det, i de ärenden som rör Norra innerstaden, inte framgår om Hr-avdelningen kontaktas i ärenden som rör förskolepersonal som kränkt barn. Anledningen till detta är att förvaltningen gjort bedömningen att den informationen inte bör dokumenteras i underlaget som handlar om barnet. När Hr involveras dokumenteras det på andra ställen, exempelvis i personalakten. Uppdelningen av information beror på att vårdnadshavaren har full insyn i utredningen och åtgärdsplanen som berör barnet och bedömning har gjorts att åtgärder mot personal är en intern arbetsrättslig fråga som vårdnadshavarna per automatik inte har rätt att ta del av.

Revisionskontoret anger i sin slutsats att den systematiska uppföljning av arbete mot kränkande behandling som görs inte är tillräcklig för att leva upp till lagstiftningens krav. Norra innerstadens stadsdelsförvaltning följer kontinuerligt upp varje enskilt ärende som inkommer och har under året arbetat återkommande med systematisk uppföljning av arbete mot

kränkande behandling. I samband med tertialrapporteringarna har avdelningen analyserat effekterna av det arbete som gjorts.

Under verksamhetsåret 2026 kommer följande åtgärder vidtas:

- Ändringar i delegationsordningen (genomfört hösten 2025)
- Underlagen för anmälan, utredning och uppföljning av kränkande behandling kommer revideras
- Gemensamma mallar för Plan mot kränkande behandling och Förebyggande arbete mot diskriminering kommer att tas fram

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som svar på rapporten.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Revisionsrapport nr 3/2025 - Kränkande behandling och diskriminering i förskolan

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2025-11-26
Maria Härenstam, Avdelningschef	2025-11-26